

frumoasele
străine

Mircea Cărtărescu s-a născut pe 1 iunie 1956, în București. A absolvit Facultatea de Limba și Literatura Română a Universității din București în 1980. În prezent este conferențiar dr. în cadrul Facultății de Litere a Universității din București. Este poet, prozator, eseist, critic literar și publicist.

A publicat următoarele volume: *Faruri, vitrine, fotografii*, poeme, Cartea Românească, București, 1980; *Poeme de amor*, Cartea Românească, București, 1982; *Totul*, poeme, Cartea Românească, București, 1984; *Visul* (în edițiile următoare *Nostalgia*), povestiri, Cartea Românească, București, 1989; *Humanitas*, București, 1993 (tradus în franceză, germană, italiană, suedeză, norvegiană, spaniolă, maghiară, engleză, slovenă și bulgară); *Levantul*, poem epic, Cartea Românească, București, 1990; *Humanitas*, București, 1998; *Visul chimeric*, studiu critic, Litera, București, 1991; *Travesti*, roman, Humanitas, București, 1994 (tradus în franceză, olandeză, norvegiană, italiană, maghiară și polonă; a devenit roman grafic în limba franceză, Editions L'Association, Paris, 2007); *Dragostea*, poeme, Humanitas, București, 1994; *Orbitor. Aripa stângă*, roman, Humanitas, București, 1996 (tradus în franceză, suedeză, maghiară, italiană, ivrit, bulgară, olandeză și germană); *Dublu CD*, poeme, Humanitas, București, 1998; *Postmodernismul românesc*, studiu critic, Humanitas, București, 1999; *Jurnal I*, Humanitas, București, 2001; *Orbitor. Corpul*, roman, Humanitas, București, 2002 (tradus în bulgară, franceză, norvegiană și suedeză); *Enciclopedia zmeilor*, carte pentru copii, Humanitas, București, 2002; *Pururi tânăr, înfășurat în pixeli*, publicistică, Humanitas, București, 2003 (tradus în germană și norvegiană); *Parfumul aspru al ficțiunii*, audiobook, Humanitas, București, 2003; *Plurivers* vol. I și II, poeme, Humanitas, București, 2003; *Cincizeci de sonete*, poeme, Brumar, Timișoara, 2003; *De ce iubim femeile*, povestiri și audiobook, Humanitas, București, 2004 (tradus în franceză, polonă, spaniolă, portugheză, bulgară, maghiară și ivrit); *Baroane!*, Humanitas, București, 2005; *Jurnal II*, Humanitas, București, 2005; *Orbitor. Aripa dreaptă*, roman, Humanitas, București, 2007; *Dublu album*, Humanitas, București, 2009. Volume de versuri de Mircea Cărtărescu au mai fost publicate în Irlanda, Statele Unite, Italia, Germania și Suedia.

Cărțile sale au fost premiate de Academia Română, Uniunea Scriitorilor din România și din Republica Moldova, Ministerul Culturii, ASPRO, Asociația Scriitorilor din București, Asociația Editorilor din România, precum și de revistele *Cuvântul*, *Ateneu*, *Flacăra*, *Tomis* și *Ziarul de Iași*. Au fost nominalizate în Franța pentru premiile Médicis, Le meilleur livre étranger, Prix Union Latine. Romanul *Nostalgia* a primit în 2005 Premiul literar „Giuseppe Acerbi”, Castel Goffredo, Italia.

mircea
cărțarescu
frumoasele
străine



HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Lidia Bodea
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corectori: Anca Drăghici, Georgeta-Anca Ionescu, Iuliana Pop
DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Tipărit la „Monitorul Oficial” R.A.

© HUMANITAS, 2010

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Cărtărescu, Mircea

Frumoasele străine / Mircea Cărtărescu. – București: Humanitas, 2010
ISBN 978-973-50-2692-9

821.135.1-31

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. – CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.libhumanitas.ro

*Deliei și lui Tudor Jebeleanu,
prieteni de-o viață.*

Dragă cititoare, iubit cititor,

Aș fi vrut să scriu pe prima pagină a acestui volum ceva de felul „Interzis celor fără simțul umorului“, dar mi-am luat repede seama. Asemenea subtile aluzii mai mult îi întărăță pe cei vizați. Doar acum vreo doi ani o prietenă a pus în deschiderea cărții ei avertizarea „Interzis proștilor de orice fel“, și urmarea a fost că tocmai câțiva dintre cei în cauză s-au grăbit să-i sară primii gardul și să-i calce-n picioare straturile de flori. Cum cei fără simțul umorului sunt cam tot aceiași, prefer să mă abțin să-i zgândăresc de pomană. Nu interzic deci nimănui nimic, dar îi rog, totuși, pe compatrioții mei solemni din fire să-și folosească timpul liber într-un mod mai adecvat.

Cele trei povestiri care urmează pleacă de la situații și persoane reale. Totuși, ele sunt operă de ficțiune în mult mai mare măsură decât par. Pe cel care m-ar acuza că am cam înflorit faptele n-o să-l trimit „să-și vadă de călții săi“, ci o să recunosc, cu un mic zâmbet vinovat pe buze, că așa e. Le-am încondeiat puțin, pe ici, pe colo, le-am tras puțin către comic, burlesc, uneori chiar grotesc, fără să vreau să fac rău nimănui. M-am distrat puțin pe socoteala câtorva ce se vor recunoaște aici – că doar cei mai mulți figurează cu numele lor adevărat... –, dar și pe

socoteala mea în egală măsură. Sper că nu am sărit calul, iar dac-am făcut-o, îmi cer iertare. Căci am făcut-o nu din cruzime sau răzbunare, ci din dorința mea de a râde și de a auzi oameni râzând, curat și destins, împrejurul meu. Râdem tot mai puțin, disprețuim tot mai mult râsul, și-n viață, și-n artă, deși până la urmă ne putem defini ca animale care știu să râdă...

Toate aceste povestiri au apărut, inițial, în revista Șapte seri și poartă pecetea stilistică a scrierilor publicate în foileton. Mulțumesc deci revistei, fără de care cărticica de față, poate spre binele meu și-al ei, n-ar fi existat.

Mircea Cărtărescu

Antrax

Într-o dimineață de iarnă, acum vreo trei ani, primesc un telefon de la directorul unei cunoscute reviste culturale. „Domnule Cărtărescu“, îmi spune o voce ceremonioasă, așa cum doar oamenii în vârstă, care-au zăbovit o vreme prin interbelic, o mai au, „ați primit o scrisoare din Danemarca pe adresa noastră. Vă rugăm să veniți la noi, pe Brezoianu, s-o luați. Treceți când puteți“. Puteam chiar atunci. Eram singur acasă și mă apucase stenahoria. Mereu mi se-ntâmplă așa când lumina jegoasă, deprimantă a iernilor bucureștene îmi cade pe masa de scris. M-am îmbrăcat și-am ieșit în umezeala de-afară.

Am luat troleul de la Kogălniceanu, o singură stație, așa că n-am apucat să mă-ntreb de prea multe ori de la cine naiba aș fi putut primi eu o scrisoare din Danemarca. Mai departe de Hamlet nu cunoșteam nici un danez de pe lume. Coborât în față la McDonald's, eram la fel de nedumerit ca la-nceput. Am traversat către hidoasele ruine de pe (*arguably*) cel mai urât bulevard din lume și-am luat-o direct spre clădirea „Informația“, cum era cunoscută pe vremuri. Mi-e teamă de lifturile vechi, așa că am urcat pe niște scări demne de Ministerul

Adevărului până la ultimul etaj, unde, ca și la Casa Presei, aveai surpriza să găsești birouri meschine, sordide, de mirare într-o astfel de clădire impozantă. O secretară mi-a adus plicul. Era mare, jerpelit și pufos, și pe el, în afara numelui meu și a adresei revistei respective, scrise de mână, cu pixul, mai scria ceva, tot de mână, în cruciș și-n curmeziș, ceea ce dădea plicului un aer... cumva bizar, de anvelopă care-a rătăcit mult pe drumurile ascunse ale poștei și care se-ntoarce de unde-a plecat plină de inscripții: andrisantul necunoscut, decedat, lipsește de la domiciliu etc. Am mulțumit și-am ieșit pe ușă, în paltonul meu negru, prea arătos pentru un ins atât de scund ca mine (avea să mi se fure iarna următoare pe aeroportul din München, aproape spre ușurarea mea), și cu plicul la subțioară.

Pe uriașele scări m-am oprit, o siluetă neagră ca-n filmele expresioniste germane, ca să desfac scrisoarea. N-am făcut-o însă, căci am apucat să citesc, în lumina tulpure, câte ceva din ce scria pe plic cu scrisul ăla deșirat, de școlar cu oarece probleme psihomotorii. Numele meu era scris total fantezist, deloc de mirare pentru mine: doar cu câțiva ani în urmă, la târgul de carte de la Leipzig, îmi văzusem fotografia pe un imens cilindru de neon, dar sub ea scria Mircea Scartarecu... Mult mai ciudată mi s-a părut inscripția care alerga de la un colț al anvelopei, în diagonală, către cel opus, și care spunea „*Why don't you sneeze?*” Atunci m-a fulgerat un gând sinistru. Să strănut? De ce să strănut? Înflorat, am pipăit plicul cel scămășat. Avea-năuntru niște structuri complexe, care variau ca moliciune și densitate.

Într-un loc, mi s-a părut că recunosc o punguță cu un fel de pudră... Am simțit că-mi ard degetele și am scăpat scrisoarea pe jos...

Era în vremea isteriei cu antraxul. Criminali necunoscuți trimiseseră, la câțva timp după dezastrul de la 11 septembrie, plicuri cu antrax la Casa Albă, la Pentagon, dar și-n alte părți din lumea largă. Muriseră câțiva oameni, cei mai mulți lucrători la poștă, și teroriștii rămâneau încă total necunoscuți. La televizor se tot repeta cât de mare e pericolul ăsta, ce ușor se poate procura antraxul, cum se tratează cu alte substanțe ca să fie mai volatil, să se împrăștie mai ușor... Ajungea să inspire o dată într-un astfel de plic și... dus erai. Iar moartea de la antrax nu era deloc o fericire: plămânii ți se umpleau de lichid și mureai sufocat, lent, în câteva ore de agonie.

Nu era de glumă. „De ce nu strănuți?“ mi se părea acum o aluzie clară. Când strănută cineva? Când trage-n piept un praf, o pudră... Se mai întâmplase-n București ceva de felu-ăsta. Apăruse pe o alee din Cișmigiu un praf alb, și poliția fusese alertată. Venise însuși primarul, un fost comandant de navă, care se așezase în patru labe, luase pe deget un pic de pudră, o pusese pe limbă și se ridicase dezamăgit: „E doar făină, dom'le!“

Priveam prostește la plicul căzut cu câteva trepte mai jos la picioarele mele. Degetele mă mâncau acum de-a binelea: anvelopa era într-adevăr foarte poroasă. Nu cumva ceva praf scăpase pe undeva, pe la colțuri? Cum nu puteam lăsa plicul acolo, l-am apucat cu un șervețel de hârtie pe care-l aveam (providențial!) în buzunar

și-am coborât așa cu el, de parc-aș fi dus un șobolan mort. Cei ce suiau și coborau pe scări, din fericire doar câțiva funcționari sau ce-or fi fost, se uitau suspicios la mine...

Am aruncat plicul la primul coș, ascuns după o Dacie prăpădită, parcată cu roțile pe trotuar. Acum mă usturau parcă și ochii. Neliniștit, am luat-o pe jos spre casă, prin fleșcăiala din fața Cișmigiului. Mi-am frecat de mai multe ori mâinile cu zăpadă, dar degeaba. Antraxul pătrunsesese-n pielea mea, fără-ndoială, și-ncepuse să facă ravagii. Până seara aveam să fiu, poate, mort și livid, sau cum mai suna titlul acela vechi... Pe tot drumul mi-am imaginat pagina culturală a ziarelor de a doua zi, cu ferparul în care aveam să mi se-nșire meritele, cu articolele prietenilor, care mai de care mai îndurerați. Cum eram în conflict cu Uniunea Scriitorilor, nici măcar n-aveau să mă expună în vreun loc mai acătării. Oricum, nu voiam sicriu bogat, covoare și flamuri, aici eram de acord cu Eminescu. Mai bine o-mpletitură de nuiele și câțiva luceferi, acolo...

Dar nu-mi era mie sortit s-o sfârșesc așa de ușor. Nici nu bănuiam, pe când îmi târam abătut picioarele prin dreptul magazinului Angst (nume atât de potrivit situației), aventura care avea să urmeze.

Cuprins

Cuvânt înainte / 7

Antrax / 9

Frumoasele străine
(sau Cum am fost un autor de duzină) / 55

Bacoviană / 249